

ศาสตร์พระราช่า สู่การพัฒนาอย่าง ยั่งยืน วันศุกร์ที่ 11 สิงหาคม 2560

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
กล่าวในรายการ “ศาสตร์พระราช่า สู่การ
พัฒนาอย่างยั่งยืน” ออกอากาศทางโทรทัศน์
รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย วันศุกร์ที่
11 สิงหาคม 2560 เวลา 20.15 น.

สวัสดีครับ พ่อแม่พี่น้องชาวไทยที่รักทุกท่าน

ตลอดระยะเวลายาวนานหลายสิบปี หรือ “ชั่วชีวิต” ของคนไทยกว่าครึ่งก่อนประเทศเรามีช่วงเวลาในความทรงจำ “ร่วมกัน” ถึงบุคคลที่ยิ่งใหญ่ อันเป็นหลักชัยของชาติ ที่คนไทยต่างเคารพรักและเทิดทูนยิ่ง ประคองตั้งพ่อและแม่ของแผ่นดิน นับจากวันนั้นถึงวันนี้ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มีพระราชกรณียกิจนานัปการ “เคียงข้าง” ในหลวงรัชกาลที่ 9 เพื่อทรงช่วยแบ่งเบาพระราชภาระอีกทั้ง ทรงมีพระราชดำริริเริ่ม โครงการต่างๆ ที่ล้วนก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติ ช่วยประชาชนพ้นจากความยากจน พึ่งพาตนเองได้ และร่วมกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติ อาทิ ทรงเป็นผู้นำ ริเริ่ม สนับสนุน ฟันฟูและสืบทอดงานศิลปะแขนงต่างๆ ของไทย มิให้เสื่อมสูญเป็นมรดกวัฒนธรรมคู่แผ่นดินไทยสืบมาตราบทุกวันนี้ดังพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า “หากย้อนนึกไปถึงอายุของชาติไทยซึ่งเป็นชาติเก่าแก่ สืบเผ่าพันธุ์มาช้านานนับพันปีด้วยแล้ว จะเห็นได้ว่า บรรพบุรุษของเราได้สร้างสมสิ่งที่ดี ที่งาม ที่เป็นประโยชน์ไว้ให้แก่เราลูกหลาน และแม่แก่โลก ทั้งนี้ก็คือ วัฒนธรรมของเรานั้นเอง ทุกคนจึงควรภูมิใจในเผ่าพันธุ์ไทยและวัฒนธรรมอันเก่าแก่ของเรา และสำนึกว่าเป็นหน้าที่โดยตรงที่จะรักษาให้ดำรงอยู่ได้ตลอดไป...”

ในการนี้ ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ อันหาที่สุดมิได้ ในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 85 พรรษา 12 สิงหาคม พุทธศักราช 2560 นี้ ผมขอเชิญชวนปวงชนชาวไทย ทุกหมู่เหล่า ทั่วราชอาณาจักรไทย ร่วมในกิจกรรม ณ พระลานพระราชวังดุสิต เพื่อเฉลิมพระเกียรติ ถวายพระพรชัยมงคลและถวายพระราชกุศล แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ตามรายละเอียดบนหน้าจอ ดังนี้

1. พิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์และสามเณร รวม 851 รูป ใน เวลา 7 นาฬิกา ซึ่งสิ่งของและอาหารแห้งในการตักบาตร ซึ่งจะรวบรวมส่งไปยังศูนย์ “เราทำดีด้วยหัวใจ” ส่วนหน้าภาคอีสานของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สำหรับ

ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย โดยด่วนต่อไป

2. พิธีจุดเทียนถวายพระพรชัยมงคล ซึ่งจะมีการแสดงดนตรีพระราชทาน และการแสดงแบบชุดไทยพระราชนิยามพระราชทาน ในเวลา 19 นาฬิกา 29 นาที สำหรับจังหวัดต่างๆ และในต่างประเทศ ขอให้พิจารณาจัดกิจกรรมตามแนวทางที่เคยปฏิบัติหรือตามความเหมาะสม รวมทั้ง ขอเชิญชวนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ห้างร้าน และประชาชนร่วมกันประดับธงพระนามาภิไธย “สก” และพระฉายาลักษณ์ ระหว่างวันที่ 7 – 14 สิงหาคมนี้ โดยพร้อมเพรียงกันทั่วประเทศ

และเนื่องใน “วันแม่แห่งชาติ” ปีนี้ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 พระราชทาน “คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2560” ความว่า...“สอนให้ลูก เรียนรู้ สู้ปัญหา พัฒนา ด้วยตน จนเติบโตใหญ่ เพราะคนแกร่ง จะก้าว ได้ยาวไกล เพื่อมาเป็น กำลังไทย ให้แข็งแรง” ผมขอให้ปวงชนชาวไทย ได้น้อมนำใส่เกล้าใส่กระหม่อม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนและครอบครัวต่อไปด้วย จะได้เป็นส่วนหนึ่งของพลังประชารัฐ และพลังของแผ่นดินไทย ในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และขอให้พระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน เป็นพระมิ่งขวัญของอาณาประชาราษฎร์ตราบกาลนาน

พี่น้องประชาชนที่เคารพรัก

จากการที่ประเทศไทยต้องประสบปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับแหล่งน้ำ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาภัยแล้งเนื่องจากภาวะฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน หรือในฤดูฝนที่มีน้ำหลากก็เกิดปัญหาอุทกภัยขึ้นในหลายๆ พื้นที่ โดยเฉพาะในกลุ่มน้ำหลักของประเทศ บางครั้งทั้งปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมก็เกิดขึ้นในพื้นที่เดียวกัน เพียงแต่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่อย่างกว้างขวาง ประกอบกับในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาและขยายตัวของประชากรและชุมชนเพิ่มมากขึ้น ความต้องการใช้น้ำในกิจกรรมต่างๆ ก็มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมที่ต้องใช้น้ำในขั้นตอนการผลิต และน้ำบาดาลซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย มีการพัฒนาและสูบขึ้นมาใช้ประโยชน์ จนบางครั้งทำให้บางพื้นที่เกิดวิกฤต “เสียสมดุล” เพราะมีการลดระดับของน้ำบาดาลอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้องขุดเจาะบ่อลึกลงไปมากกว่าเดิมเพื่อที่จะสูบน้ำบาดาลขึ้นมา เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายและส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการผลิตสูงขึ้นตามไปด้วย

รัฐบาลโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำแผนที่เติมน้ำบาดาลทั่วประเทศ เป็นโครงการเติมน้ำลงสู่แหล่งน้ำใต้ดินระดับตื้น ใน 3 รูปแบบซึ่งเป็นแนวคิด วิถีทางของปราชญ์ชาวบ้าน โดยให้ทำการศึกษาตามหลักวิชาการ และขยายผลให้เป็นรูปธรรม เป็นสัมฤทธิ์ผล “ทั่วประเทศ” ภายในฤดูฝนของปีนี้ ซึ่งระบบเติม

น้ำดังกล่าวได้แก่1) การเติมน้ำผ่านบ่อวง2) การเติมน้ำผ่านสระหรือคลองกั้นรั้ว และ3) การเติมน้ำผ่านหลังคาหลังคาสูบน้ำบาดาลระดับตื้น

ยกตัวอย่างนายทองปาน เฝ้าโสภา “ปราชญ์ชาวบ้าน” บ้านหนองปลวกตำบลหนองกุล อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีระบบเติมน้ำผ่านบ่อวง เรียกกันเองว่า “แก้มลิงที่มองไม่เห็น” ที่สอดคล้องกับ “ศาสตร์พระราช” ของในหลวงรัชกาลที่ 9 เป็นต้น ซึ่งน่าจะสามารถขยายผลได้ โดยภาครัฐเข้าไปสนับสนุนด้านวิชาการ และเทคนิคต่างๆ เพิ่มเติม

ส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการทั้งระบบนั้นเราจำเป็นต้องรู้ข้อเท็จจริงต่างๆ เกี่ยวกับหน่วยงาน กิจกรรม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. กลไกการขับเคลื่อนทั้งในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ และมีหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ได้แก่ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ คณะกรรมการลุ่มน้ำ 25 ลุ่มน้ำ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งอยู่ภายใต้ 10 กระทรวง รวมกว่า 30 หน่วยงาน ซึ่งดำเนินการกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ที่มีความสำคัญและต้องสอดคล้องเชื่อมโยงกัน ดังนี้ “พื้นที่ต้นน้ำ” ได้แก่ การหว่านน้ำฟื้นฟู บำรุงรักษา อนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำ และพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งเป็นแหล่งเก็บกักน้ำฝนและรักษาความชื้นตามธรรมชาติ ร่วมกับการพัฒนาเขื่อน อ่างกักเก็บน้ำขนาดใหญ่ ฝายน้ำ รวมทั้งการดำเนินการกับผู้บุกรุก

“พื้นที่กลางน้ำ”มีการฟื้นฟูระบบนิเวศแม่น้ำลำคลอง การจัดการกับผู้บุกรุกลำน้ำ การจัดการและปรับปรุงพื้นที่การเกษตร ทั้งในและนอกเขตชลประทาน จัดทำระบบส่งน้ำกระจายน้ำ ให้สมบูรณ์ ในพื้นที่ที่สามารถทำได้ รวมทั้งพื้นที่แก้มลิงอีกด้วย

สำหรับพื้นที่ปลายน้ำ ประกอบด้วยการป้องกันพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ การขุดลอกปากแม่น้ำและการเร่งผลักดันมวลน้ำให้ระบายลงสู่ทะเล และการดูแลคุณภาพน้ำในลำน้ำ รวมทั้งการจัดการกับผู้บุกรุกลำน้ำ เป็นต้น

2. จากกิจกรรมที่กล่าวมาแล้วนั้น ทำให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องจำนวนมากมายก อาทิ เรื่องการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, เรื่องการชลประทานราษฎร์ การชลประทานหลวง เรื่องผังเมืองรวม เรื่องการขุดลอกแหล่งน้ำ สาธารณประโยชน์ เรื่องคันและคูน้ำ เรื่องการเดินเรือในน่านน้ำไทย เรื่องป่าไม้ เรื่องการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องพลังงานและการประปา รว 10 ฉบับ เรื่องสิ่งแวดล้อม น้ำบาดาล แผ่นดิน และอสังหาริมทรัพย์ อีก 4 ฉบับ และเรื่องการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อีก 2 ฉบับ เป็นต้น

ทั้งนี้ ด้วยความสลับซับซ้อนในอำนาจหน้าที่และบทบาท ที่ผมได้ยกขึ้นมาข้างต้นส่งผลให้การดำเนินงานทั้งในภาวะ

ปกติ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะฉุกเฉิน มักประสบปัญหาด้านความไม่มีเอกภาพ และขาดการบูรณาการ โดยไม่มีผู้รับผิดชอบ ขอบหลักและการบังคับบัญชาให้เกิดการดำเนินการที่ชัดเจน รวมทั้งการจัดลำดับความสำคัญ ก่อนหลัง ทำให้การดำเนินงานมีความล่าช้า ซ้ำซ้อน ไม่สามารถผลักดันการดำเนินงานด้านการพัฒนาทรัพยากร น้ำของประเทศให้ก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็วเท่าที่ควร

ที่ผ่านมาของรัฐบาลนี้ ได้ริเริ่มจัดทำ “แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ” ในระยะยาวขึ้น ประกอบด้วย กลุ่มกิจกรรมหลักๆ อาทิ การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำภาคการผลิต การขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค การป้องกันและบรรเทาอุทกภัย การป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำ การฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำและ ป้องกันการพังทลายของดิน รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการซึ่งผลการดำเนินการ ห้วง 3 ปีที่ผ่านมา สามารถเพิ่มความจุน้ำได้ ร้อยละ 21 ของเป้าหมาย คิดเป็น 1,500 ล้านลูกบาศก์เมตรจากที่มีอยู่เดิม 12,000 ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถเพิ่มพื้นที่ชลประทานได้ ร้อยละ 18 ของเป้าหมาย คิดเป็น 2.4 ล้านไร่ จากเดิม 29 ล้านไร่ ส่งผลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์ จากการดำเนินการเพิ่มเติมนี้ ราว 7.2 แสนครัวเรือน ทั่วประเทศ แต่ก็ ยังไม่ทั่วถึงครบ จะต้องพยายามกันต่อไป

อย่างไรก็ตาม แม้การดำเนินการตาม “แผนยุทธศาสตร์น้ำ” ดังกล่าวจะประสบความสำเร็จ อย่างมาก หากเรา สามารถแก้ไขอุปสรรคต่างๆ ที่คอยขัดขวางการทำงานอยู่ ทำให้มีแนวโน้มว่าหลายกิจกรรมในอนาคต จะมีปัญหา รอคอยแก้ไข ในกระบวนการทำงานอีก อาทิ 1) การขอใช้ หรือจัดหาพื้นที่เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำ ทั้งจากที่ดินของรัฐ ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมาย หรือที่ดินของเอกชนซึ่งต้องมีการเวนคืน จ่ายค่าชดเชย (เยียวยา) 2) การทับซ้อนของ นโยบายในการพัฒนาแหล่งน้ำและพื้นที่อนุรักษ์ 3) การไม่มีหน่วยงานกลาง ในการกำหนดนโยบาย ติดตาม และ บริหารจัดการน้ำ และ 4) ปัญหามวลชน ประชาชน NGO ที่ไม่เข้าใจ เหล่านี้เป็นต้น

ดังนั้น การบริหารจัดการน้ำซึ่งรัฐบาลถือว่าเป็นวาระเรื่องเร่งด่วนมีความสำคัญและต้องดำเนินการกันอย่างบูรณา การจึงมีแนวทางที่จะตั้ง “สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ” ให้เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยจะบูรรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำเท่าที่จำเป็นเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน การทำงาน และทำให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ลดความซ้ำซ้อนของหน่วยงานและ งบประมาณ ซึ่งเป็นหนึ่งในงานปฏิรูปและบูรณาการการทำงานของส่วนราชการ เพื่อให้สอดคล้องกับ พรบ. น้ำ ที่ดำเนินการอยู่ใน สนช. ด้วย

นอกจากนี้ ในที่ประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เมื่อวันพุธที่ผ่านมา ผมได้มอบนโยบายและให้ แนวทางแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้คิดถึงเรื่องการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ โดยให้ตั้งเป้าหมายเพื่อ

บริหารจัดการปัญหาน้ำทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) น้ำอุปโภคบริโภค 2) น้ำเพื่อภาคการผลิต ทั้งเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม 3) น้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศน์ รวมทั้งที่เพิ่มเติม แยกออกมาให้ความสำคัญคือ 4) ปัญหาน้ำท่วม และ 5) ปัญหาน้ำแล้ง

ซึ่งเป้าหมายเหล่านี้ ผมเน้นให้คิดในเชิงพื้นที่ ให้ครอบคลุมทุกภาคของประเทศทั้งภาคเหนือ อีสาน กลาง ใต้ ตะวันออก และกรุงเทพมหานคร พื้นที่ในเขต นอกเขตชลประทาน พื้นที่เมืองพื้นที่เชิงเศรษฐกิจ เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีปัญหาเรื่องน้ำที่แตกต่างกัน ในแต่ละช่วงเวลา ดังนั้น การบริหารจัดการน้ำจึงต้องทำเพื่อเป็นการแก้ไข ปัญหาตอบ โจทย์เรื่องน้ำของแต่ละพื้นที่อย่างแท้จริง เพื่อไม่ให้เป็นปัญหาย้อนกลับมาเหมือนเดิมทุกปีๆ ไป

ผมได้สั่งการให้ทุกหน่วยงานที่ดูแลในเรื่องการบริหารจัดการน้ำ ต้องใช้ข้อมูลเรื่องปริมาณน้ำ การคาดการณ์ ปริมาณน้ำฝน น้ำในเขื่อน ประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำในอ่างเก็บน้ำและเขื่อน ประกอบการกำหนด “แผนเผชิญเหตุ” ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงอย่างทันทั่วถึง อาจจะต้องทำสมมุติฐานไว้ว่า ปกติเป็นอย่างไร ถ้าฝนมากเกินปกติจะเป็นอย่างไร ถ้าเป็นพายุเข้ามาจะเป็นอย่างไร ต้องเตรียมระดับต่างๆ เหล่านี้ไว้ว่าเราจะเตรียมอะไรไว้บ้างล่วงหน้า จากที่ประชุมก็ได้รายงานมา ในห้วงเดือนสิงหาคม ถึง เดือนกันยายนนี้ ประเทศไทยจะได้รับผลกระทบจากพายุที่พัดผ่านทะเลจีนใต้ จะทำให้เกิดฝนตกชุก มีความเสี่ยงน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลากในหลายพื้นที่

ทั้งนี้ ในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ผมได้ให้แนวคิดและมอบหมายหน่วยงานไปคิดแผนดำเนินการที่เป็นรูปธรรม ในเรื่องการกักเก็บน้ำไว้ได้ดิน เพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ แก้ปัญหาประตูน้ำขุดลอกคลอง ขุดคลองผันน้ำ คลองใต้ ใต้ คลองตัดตรง และการจัดการสิ่งกีดขวางทางน้ำ เช่นสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่บุกรุก การปลูกป่าในพื้นที่เพื่อชะลอน้ำ ให้กักเก็บน้ำในพื้นที่ตอนเหนือไว้ เพื่อป้องกันพื้นที่เศรษฐกิจบ้านเรือนพื้นที่เกษตรกรรม โดยให้หน่วยงาน นำเสนอแผนมาว่างบประมาณปี 61 และ 62 จะใช้ทำอะไรบ้าง อะไรที่ต้องทำเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วมก่อน อาจจะไม่ได้ทั้งหมด แต่ต้องทำเป็นพื้นที่ ต้องลดปัญหาให้ได้ อย่างน้อย 30-50% ให้ได้โดยเร็วเอามาทำก่อน แผนอะไรที่ต้องทำเป็นระยะยาว ก็ให้เสนอมาเป็นแผนระยะต่อไป ไม่ว่าจะเป็นระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว ถึง 2569 ตามแผนใหญ่ ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา

สำหรับการบริหารจัดการน้ำแบบครบวงจร ปัจจุบันเราแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 คือปี 57 ถึง 60 ระยะที่ 2 61 ถึง 62 ระยะที่ 3 ปี 63 ถึง 69 ได้เพิ่มรายละเอียดต่างๆ เหล่านี้ในเรื่องของการบริหารจัดการน้ำแบบครบวงจรทั้งระบบนี้ ได้เพิ่มเติม ค้นหาได้จากเว็บไซต์ “รัฐบาลไทย” www.thaigov.go.th

รัฐบาลทราบดีว่าวันนี้เรามีเวลาไม่มากนัก ดังนั้นการเตรียมการในเรื่องนี้จึงเป็นสิ่งที่สำคัญและเร่งด่วน ที่จะต้อง

ขอความร่วมมือทุกภาคส่วน ทั้งประชาชน ภาคเอกชนประชารัฐ ร่วมกับรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง ด้วยความเข้าใจกัน ปัญหายูที่เรื่อที่คิน ในการใช้ประโยชน์

พี่น้องประชาชนที่รัก

การแก้ปัญหาต่างๆ ของประเทศและประชาชนนั้น ไม่ว่าจะเป็ปัญหาใดก็ตาม เราต้องหา “ต้นตอ” ของปัญหาที่แท้จริงให้พบ เช่น เมื่อเห็นมคคินเป็นสายบนพื้นบ้าน ถึงจะกวาดทิ้งแล้ว เดียวก็จะกลบมาใหม่ เพราะถ้าไม่ตามไปดูว่า “ต้นตอ” คืออะไรและเพียงแค่อหิบออก ทำความสะอาดแล้ว มคคก็จะหายไปเอง ไม่ใช่ตามแก้กันที่ “ปลายเหตุ” เช่นที่ผ่านมา สำหรับปัญหาบ้านเมืองในปัจจุบันนั้น เป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง จึงมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติ เช่น ปัญหาน้ำท่วม นั้นเกิดจากการบุกรุกป่า การละเมิดกฎหมายผังเมือง การสร้างถนน โรงงาน สร้างเมือง ขวางเส้นทางน้ำธรรมชาติ ฟ้าฝนปรวนแปรจากภาวะโลกร้อน การทิ้งขยะ สวะ วัชพืช อดุดัน ขวางลำน้ำ คูคลอง ท่อระบายน้ำ ไปจนถึงการบริหารจัดการน้ำ ที่ไม่มีการบูรณาการอย่างแท้จริง เหล่านี้เป็นต้น ดังนั้นการแก้ไขปัญหา ก็ต้องแก้ทุกปม ที่ต้นตอปัญหาต่างๆ พร้อมๆ กัน จึงจะได้ผลสัมฤทธิ์ทั้งระบบ รวดเร็ว และยั่งยืน สิ่งสำคัญก็คือ เราจะทำอย่างไรให้ทุกคน ทุกฝ่าย เข้าใจ ยอมรับ พอใจ ร่วมมือ ในทุกกิจกรรม เป็นสิ่งที่ยาก ตามห้วงระยะเวลาในแต่ละพื้นที่ ด้วยความสมัครใจ เต็มใจ และเห็นประโยชน์ส่วนร่วมเป็นที่ตั้ง เราอาจจะต้องเสียสละส่วนน้อย เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่

แต่สิ่งที่เป็นอุปสรรคคือ “คน” ที่เกี่ยวข้องกับ “หลักคิด” และ “หลักวิชาการ” ซึ่งหลักคิดอาจมีที่มาจากวิถีชีวิต ความเชื่อ รวมทั้งหลักวิชาการที่ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา สภาพแวดล้อม และปัจจัยอื่นๆ ซึ่งหากเรายึดติด ถือมั่น ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใดๆ เลย ก็จะไม่เกิดการพัฒนา ซึ่งหมายถึง การเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีกว่าเสียหายน้อยกว่า หรือไม่เสียหายเลย เหล่านี้ต้องคำนึงถึงความคุ้มค่า และความสมดุลทางธรรมชาติอีกด้วย ซึ่งเป็นหลักการสำคัญส่วนหนึ่งของนโยบาย “ไทยแลนด์ 4.0” ที่เน้นการพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งจะต้องสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต และเราก็ต้องไม่ลืมว่า เมื่อจำนวนประชากรเพิ่ม ความต้องการที่อยู่อาศัยก็เพิ่ม ในขณะที่พื้นที่มีอยู่เท่าเดิม รวมทั้งมีความต้องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว ในขณะที่ทรัพยากรในโลกมีอยู่อย่างจำกัด ปัจจุบันก็เป็นปัญหาอยู่แล้ว ในอนาคตถ้าเราไม่ตระหนัก ไม่เตรียมพร้อม ไม่รักษาไว้ ปัญหาเหล่านี้ก็จะทวีความรุนแรงขึ้น แต่จะทำอย่างไร ให้สมดุลกับเรื่องของการพัฒนา

การแก้ปัญหาต้องพิจารณาทั้งปัจจัยภายใน ภายนอก ข้อเท็จจริง หลักการ หลักวิชาการ แล้วนำมาหาข้อยุติ ให้ได้ว่าสาเหตุของปัญหาคืออะไร เราจะต้องแก้ไขอย่างไร ใครเกี่ยวข้องบ้าง วิธีการซึ่งเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายทำ

อย่างไร ซึ่งอาจต้องส่งผลกระทบต่อใครบางคน หรือบางพื้นที่ แต่ทางออกที่ดีที่สุดคืออะไร สุดท้ายก็ต้องยึดประโยชน์ส่วนใหญ่เป็นสำคัญ ย่อมต้องการความเสถียร ความร่วมมือ ซึ่งอาจจะต้องมีการชดเชยตามความเหมาะสมด้วย ใครทำแบบนี้ก็จะไม่นำไปสู่ความขัดแย้งอีก เกิดความปรองดองในการแก้ปัญหาทุกปัญหา

ทุกวันนี้การแก้ปัญหาของประเทศ มีทั้งง่ายและยาก มีทั้งปัญหาเดิม ปัญหาสะสม ปัญหาทับซ้อน รัฐบาลและคสช. จึงมุ่งแก้ปัญหาเดิม ลดปัญหาใหม่ ไม่ใช่แก้ตรงนี้ และไปสร้างปม สร้างเงื่อนไขใหม่ขึ้นมา ที่สำคัญ จะไม่ยอมละเลย เพิกเฉย หรือทิ้งปัญหาให้เป็นภาระของรัฐบาลในอนาคต เพราะว่าแต่ละอย่างต้องทำต่อ แก้ตรงนี้แล้วไปสร้างปมสร้างเงื่อนไขขึ้นมาใหม่ ที่สำคัญจะไม่ยอมละเลยเพิกเฉย หรือทิ้งปัญหาให้เป็นภาระของรัฐบาลในอนาคต เพราะว่าแต่ละอย่างต้องทำต่อ ไม่ใช่ทิ้งภาระ เป็นงานที่ท่านต้องทำต่อ ด้วยวิธีการของท่าน สิ่งไหนทำได้ ผมก็จะทำให้ทันที สิ่งไหนแก้ด้วยวิธีเดิมๆ แล้วไม่ยั่งยืน แก้อะไรไม่ได้ ก็ต้อง “คิดใหม่ให้รอบคอบ ทำใหม่ให้เกิดการบูรณาการ” เพื่อลดความเดือดร้อน และดูแลพี่น้องประชาชน ทุกกลุ่ม ทุกฝ่าย อย่างเท่าเทียม

การที่มีบางกลุ่ม บางฝ่ายออกมากล่าวอ้าง หลักรัฐบาลบ้าง สิทธิมนุษยชนบ้าง หรือการรักษาสีเสื้อล้อมบ้าง ผมก็อาจกล่าวได้ว่า ก็ถูกต้อง แต่พอเอามาผสมโรงกัน ทำให้ทำอะไรไม่ได้เลย พัฒนา ก็ไม่ได้ อะไรก็ไม่ได้ แต่ความเสียหายเกิดขึ้น ทุกครั้ง ทุกวัน ทุกเดือน ทุกปี เพราะฉะนั้น เราจะทำอย่างไร ที่จะให้ทุกอย่างเดินหน้าไปพร้อมๆ กันได้สักที ให้เกิดผลกระทบระหว่างกันให้น้อยที่สุด ต้องหาทางออกให้ได้ เพราะสุดท้าย ปลายทางของปัญหาของปัญหาเหล่านั้นที่เราทำกันไม่ได้ก็มาตกอยู่ที่ประชาชนประเทศชาติ ประชาชนผู้มีรายได้น้อย เกษตรกร ที่ผ่านมา ส่วนใหญ่เคยชินกับการถูกปล่อยปละละเลย ไม่จริงจังในการช่วยเหลือ อาจจะถูกนายทุนที่ไม่ดีหลอกใช้ หรือทำให้ถูกบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม กลายเป็น “แพะรับบาป” และเป็นเหยื่อเกมการเมือง ที่มีเจตนาไม่บริสุทธิ์ โดยถูกนำไปกล่าวอ้างความชอบธรรมเหล่านี้เป็นต้น ผมพูดถึงโดยรวม
ทั้งนี้ ผมคิดว่าสิ่งที่ปัญหา “เร่งด่วน” ของบ้านเมืองคือ

1. การเร่งลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ดูแลให้ประชาชนมีโอกาที่เท่าเทียม ลดความไม่เป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการของภาครัฐได้เต็มที่ อาทิ การเร่งบรรเทาความเดือดร้อนจากภัยน้ำท่วม ฝนแล้ง การเพิ่มรายได้มวลรวมของประเทศ ภาค จังหวัด โดยเฉพาะตั้งแต่ระดับฐานราก เพื่อช่วยบรรเทาปัญหารายได้ที่ไม่เพียงพอกับรายจ่ายจากค่าครองชีพที่สูงขึ้น การให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยที่เพียงพอ ได้มาตรฐาน รวมถึงการเข้าถึงบริการสาธารณะ อาทิ สาธารณสุข การศึกษา และกระบวนการยุติธรรม ไม่ใช่เรื่องง่าย สลับซับซ้อนมากมาย หลายวิธีการ หลายขั้นตอน หลายแผนงาน โครงการ เอาเร็ว เอาด่วนไม่ได้ ก็ต้องค่อยๆ ทำไป ตามนโยบาย ตามศักยภาพที่เรามีอยู่

2. การพัฒนาศักยภาพคน ให้มีทักษะความรู้ ผมจะขอกล่าวถึงในช่วงท้ายอีกครั้ง และเราก็ต้องเร่งในเรื่องของการเป็นคนดีมีคุณธรรม มีจิตสาธารณะ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ แบ่งปัน มีจิตอาสา ทำประโยชน์ให้สังคมและประเทศชาติ มีการส่งเสริมกิจกรรมกีฬาควบคู่ไปด้วยเพื่อให้สุขภาพแข็งแรง เน้นการป้องกัน เพื่อลดรายจ่ายในการรักษาพยาบาล และที่สำคัญ ต้องมีการดูแล เตรียมการรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยของประเทศอย่างเหมาะสมด้วย

3. คือเรื่องของการสร้างความมั่นคงในมิติต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ เพื่อการลงทุนเพื่ออนาคต เรื่องโครงสร้างพื้นฐาน ในการเชื่อมโยงทางกายภาพด้านการคมนาคมขนส่ง ทางถนนทางรางทางน้ำทางอากาศ และ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ให้กับประเทศเพื่อให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งมีแนวทางในการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ให้กับประชาชนและรัฐบาล เกิดความมั่นคงทางพลังงานของประเทศ ที่มีการวางแผนการใช้ การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียน และพลังงานทดแทน ในอัตราส่วนที่เหมาะสม นอกจากนี้ ต้องดูแลให้ทุกฝ่ายมีหลักคิด ลัทธิ ศาสนา มีคุณธรรม จริยธรรม ชรามภิบาล ให้สังคมปราศจากความขัดแย้ง ประชาชนอยู่อย่างมีสันติสุข

4. การยกระดับด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ต้องเร่งให้มีกฎหมายที่ทันสมัย อำนวยความสะดวก ไม่เป็นอุปสรรคและลดภาระให้กับภาคธุรกิจ และประชาชน เช่น ในเรื่องEase of doing business ที่เรากำลังดำเนินการอยู่ เพื่อลดขั้นตอน กระบวนการ ให้ธุรกิจสามารถดำเนินกิจการทั้งการค้าและการลงทุนได้ง่าย รวดเร็ว และขณะเดียวกันต้องไม่สร้างความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชน ในการบังคับใช้กฎหมายด้วย รวมทั้งจะต้องเร่งขจัดทุจริตทั้งจาก ผู้ให้ ผู้รับ ผู้เกี่ยวข้อง ผู้เสนอ ผ่านทั้งการใช้กฎหมาย และปรับวิธีการให้รัดกุม และเป็นสากล นอกจากนี้ก็ควรเร่งสร้างการยอมรับ ความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ ในกระบวนการยุติธรรม ดำรวจ อัยการ และศาลด้วย องค์กรอิสระด้วย

5. การดูแลสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เรื่องการจัดสรรที่ดิน เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ป่า และน้ำ ที่รวมถึงการรักษาคลอง แม่น้ำ ทะเล ดูแลให้มีระเบียบ นำมอง ไร้มลพิษ ซึ่งจะต้องส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ สร้างความยั่งยืน เป็นมิตร และปลอดภัย อีกทั้ง ยังช่วยบรรเทาผลกระทบจากภาวะโลกร้อน ปრაกฏการณ์เรือนกระจกและ การเปลี่ยนแปลงอากาศของโลก ที่จะส่งผลต่อพี่น้องเกษตรกรอีกด้วย

6. การยกระดับการบริหารราชการของภาครัฐ ที่ต้องเร่งพัฒนาแบบบูรณาการ ตามนโยบาย “ประเทศไทย 4.0” โดยปรับระบบราชการให้ทันสมัย ไม่ล่าช้า นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเสริมการทำงาน โดยต้องมีมาตรการคุ้มครองและการรักษาความปลอดภัยที่รัดกุมควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้ ต้องเร่งดูแลการใช้งบประมาณของภาครัฐ และภาระ “รัฐสวัสดิการ” ที่จำเป็น ซึ่งนับวันจะสูงขึ้นต่อเนื่องครับ

7. การดูแลความเสี่ยงจากภายนอก เพิ่มขึ้นในทุกมิติ ทั้งเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ที่ปัจจุบัน ความสมดุลได้เปลี่ยนไป จากการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจในโลก ทำให้เห็นการก่อการร้ายเพิ่มขึ้น มีลัทธิ

สุดโต่ง อาชญากรรมข้ามชาติและปัญหาสุขภาพจิตก็ยังไม่หมดไป นอกจากนี้ การที่เทคโนโลยีทันสมัย ทำให้โลกไร้พรมแดน เราต้องเร่งดูแลในเรื่องภัยคุกคามไซเบอร์ และการเชื่อมโยงในโลกออนไลน์ ขณะที่การสาธารณสุขก็จะต้องระแวงระวัง ในเรื่องของโรคระบาดอุบัติใหม่อย่างต่อเนื่องด้วย

เหล่านี้เป็นเพียงตัวอย่างที่ผมหยิบยกมาเล่าให้ฟัง อาจจะเล่าให้ฟังหลายครั้งด้วย เพื่อให้ทุกคนได้ตระหนัก ทุกคนได้ติดตาม ได้เรียนรู้ด้วยความเข้าใจว่ารัฐบาลกำลังดำเนินการในเรื่องใดอยู่ อย่างไร แล้วจะมีผลกระทบต่อท่านอย่างไรบ้าง ก็จะมีทั้งได้ทั้งเสีย และท้ายสุดก็จะมีได้ทั้งหมดไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ก็ไม่ใช่เรื่องที่ยากจนเกินไป ที่เราจะร่วมมือกัน เพราะว่าถ้าหากท่านมีส่วนร่วม สนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ ถึงจะประสบความสำเร็จได้ ไม่ใช่ความสำเร็จของรัฐบาล รัฐบาลทำไม่ได้แต่เพียงฝ่ายเดียวอยู่แล้ว แต่จะเป็นความสำเร็จของ “คนไทย” ทั้งประเทศร่วมกัน ภาคภูมิใจร่วมกัน

พี่น้องประชาชนที่รักทุกท่าน

วันนี้ผม คิดว่าการแก้ปัญหาประเทศต้องเริ่มที่ “คุณภาพของคน” ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เราทุกคนเป็นคนเต็มคน นอกไปจากพ่อแม่ ครอบครัวยแล้ว ก็คือการศึกษา การที่ประเทศจะก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง ผมถือว่าคนเป็นปัจจัยสำคัญ และการศึกษา ก็คือสิ่งที่จะมาช่วยเพิ่มศักยภาพของคนในประเทศ รัฐบาลและ คสช. ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาคนเป็นอย่างยิ่ง เพราะการมีคนที่มีศักยภาพ มีความรู้ จะช่วยเพิ่มความเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความมั่นคงในสังคม และจะช่วยเพิ่มศักยภาพ และความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศอีกด้วย ประเทศที่คนที่มีคุณภาพ มีการศึกษา มีทักษะที่ดี ก็จะมีพื้นฐานที่ดี ผลผลิตสินค้าได้มีประสิทธิภาพ ต้นทุนต่ำ แข่งขันได้ เอกชนก็ต้องการจะมาลงทุน เพิ่มงาน เพิ่มศักยภาพของประเทศ และรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้เราตั้งเป้าหมายการพัฒนาคน ตามร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ไว้ว่า “การพัฒนาคนให้มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ และสติปัญญา ให้มีทักษะคิด วิเคราะห์ มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกที่ดีงาม เพื่อนำไปสู่งานและรายได้ที่สร้างความมั่นคงให้ชีวิต ครอบครัวยมีความอบอุ่น ชุมชนมีความเข้มแข็ง รวมถึงสังคมมีความปรองดอง สามัคคี สามารถจะผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศได้ต่อไป” แต่การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวนั้นก็เช่นกัน ไม่ใช่เรื่องง่าย คือคิดแล้วพูดอย่างเดียว ไม่ทำ ก็ไปไม่ได้อยู่ดี พอเริ่มทำไปแล้ว ปัญหาก็เข้ามาทับถม ต้องแก้กันไป ทำกันไป อย่าใจร้อน ปัจจุบัน เรามีเรื่องท้าทายที่ถาโถมเข้ามาและเป็นอุปสรรคในการพัฒนาคนในหลายๆ ด้าน

ด้านแรก คือการเปลี่ยนแปลงด้านประชากร คนไทยจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในปี 2564 หมายถึง 1 ใน 5 คนไทย จะเป็นผู้สูงอายุ วัยเด็กและวัยแรงงานก็จะลดลงไปเรื่อยๆ คนในวัยทำงานจะมีจำนวนลดลง มีคนสูงอายุ

ให้ดูแลเพิ่มขึ้น คนในวัยทำงาน ก็ต้องทำงานหนักขึ้นหรือต้องทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อชดเชยด้วย **ด้านที่สอง** คือช่องว่างระหว่างวัย จากกลุ่มประชากรที่เกิดและเติบโต ในช่วงเวลาที่สภาวะแวดล้อมต่างกัน แนวคิด มุมมอง รูปแบบการใช้ชีวิต การทำงานก็จะต่างกันออกไป ความขัดแย้งอาจจะมีมากขึ้น หากไม่เข้าใจกัน การดูแลให้สังคมสงบสุข ก็จะทำให้ยากขึ้น

ด้านที่สาม เป็นความท้าทายจากภายนอก ที่สำคัญคือ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ที่ทำให้เกิดประโยชน์มหาศาลกับคนที่ใช้เทคโนโลยีเป็น เอามาใช้งานได้ สร้างรายได้ให้มากขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน ก็อาจทำให้ความเหลื่อมล้ำมากขึ้นด้วย เพราะกลุ่มที่ไม่คุ้นเคย เปลี่ยนยาก ไม่ชอบเทคโนโลยี ก็อาจเสียโอกาส ไม่ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีการนำเทคโนโลยี มาใช้แทนคนมากขึ้นในการผลิต การบริการเช่น พนักงาน call center หรือพนักงานในโรงงาน ก็จะส่งผลเสีย คนตกงาน รายได้ลดลง

ความท้าทายทั้งหมดนี้ จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพความเป็นอยู่ และในที่สุดก็จะส่งผลถึงศักยภาพของคน ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะขับเคลื่อนประเทศด้วย ดังนั้น เราจึงต้องริบหาทางรับมือกับความท้าทาย หาท่างแก้ไขปัญหา และปรับตัว ซึ่งการปรับเปลี่ยนจะต้องทำไปพร้อมๆ กันทั้งการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ และการเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรมเพื่อให้เป็นคนที่มีทักษะความรู้ หรือ skillset ควบคู่กับความคิดและจิตใจ หรือ mindset ซึ่งผมเห็นว่าสิ่งที่ทำให้เราสามารถทำการเปลี่ยนโฉม เพื่อรับความท้าทายให้ได้ดี ระบบการศึกษาจะมีส่วนสำคัญ ที่ผ่านมารัฐบาลนี้ เล็งเห็นถึงปัญหาและความท้าทายนี้ และพยายามที่จะวางแนวทางปฏิรูปการศึกษาที่ชัดเจน เป็นรากฐานการเดินหน้าต่อไป อย่างเป็นรูปธรรม

การปฏิรูปการศึกษาที่กำลังดำเนินอยู่นี้ นับเป็นการปฏิรูปครั้งใหญ่ในรอบหลายสิบปีก็ได้ ที่ผ่านมามีการตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษาตามรัฐธรรมนูญปี 2560 เพื่อวางรากฐานในการปรับปรุงการเรียนการสอน รวมถึงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้การปฏิรูปมีความสอดคล้องกันในแต่ละพื้นที่ สามารถเดินหน้าสร้างคนที่มีศักยภาพของประเทศได้ อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการปฏิรูปนี้ จะเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และเป็นการวางแนวทางให้ครบวงจร เพื่อให้แก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืนและสามารถเพิ่มศักยภาพของคนให้มีทักษะความรู้คู่จิตใจ แนวทางการปฏิรูปการศึกษานี้ เริ่มจากการปฏิรูประบบครู โดยมีการปรับปรุง ทั้งการคัดเลือก ปรับระบบสอบคัดครู โดยใช้ข้อสอบกลาง เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ รวมถึงการดำเนินงานโครงการครูคืนถิ่น เพื่อให้ครูสามารถกลับไปพัฒนาถิ่นฐานบ้านเกิดของตน และมีการประกาศรับสมัครครูผู้ช่วยจากผู้ที่ไม่ได้จบครุศาสตร์ ในสาขาวิชาขาดแคลน ในการพัฒนาครูเพื่อให้ได้ครูที่เก่ง และดี เข้ามาช่วยสร้างภาวะแวดล้อมในการเรียนรู้ให้ดีขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งสถาบันครูพัฒนาในการดูแลคุณภาพการผลิตครูให้กับทั้งระบบ โดยมีการปรับเปลี่ยนเกณฑ์วิทยฐานะครู เพื่อจูงใจให้ครูได้มีการพัฒนาตนเอง

ด้านการจัดการศึกษาก็มีแผนการดำเนินการอย่างครบวงจร เริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย/โดยมีการจัดการศึกษาภายใต้มาตรฐานเดียวกัน ที่กำหนดโดยคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ รวมถึงมีการจัดทำนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ.2560-2564 สำหรับในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการปรับหลักสูตร โครงสร้าง ชั่วโมงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของแต่ละโรงเรียน รวมทั้งปรับเปลี่ยนระบบการจัดการเรียนการสอน เพิ่มห้องแล็บวิทยาศาสตร์ และเน้นส่งเสริมศึกษา เพื่อให้นักเรียนสามารถผสมผสานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ สามารถบูรณาการความรู้ไปใช้ในการพัฒนากระบวนการ หรือสร้างผลผลิตใหม่ได้ นอกจากนี้ ยังให้มีการปรับปรุงมาตรฐานตำราให้ทันสมัย และได้มาตรฐาน มีระบบการใช้หนังสือเรียน ผลักดันโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ รวมทั้งจัดให้มีโครงการ โรงเรียนไอซียู ที่เริ่มดำเนินการต้นปี 2560 ขณะนี้มีโรงเรียนในโครงการทั้งสิ้น 5,032 แห่ง ซึ่งเกินเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ 4,000 โรงเรียน โดยได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากภาคเอกชนหลายแห่ง เข้ามาเสริมเติมเต็ม ซึ่งเป็นที่น่าชื่นชมว่าผลการดำเนินงานทุกโรงเรียนในโครงการนี้ ได้รับการแก้ปัญหาจนพ้นจากสถานะไอซียู ทั้งหมดแล้ว

ด้านอาชีวศึกษา ได้เน้นการมุ่งผลิตคนเพื่อตอบโจทย์ความต้องการแรงงานประเทศยุค “ไทยแลนด์ 4.0” ในโครงการ Education to Employment หรือ E-to-E ที่เป็น “โครงการค่าอาชีวะถูกร้อน” ที่เปลี่ยนโรงงานเป็นโรงเรียน โดยเป็นการฝึกอบรม หลักสูตรระยะสั้น เพื่อนำไปใช้ทำงานได้จริง ทำงานจริง ซึ่งจะเน้นหลักสูตรเฉพาะเจาะจงที่ผู้จ้างงานมีความต้องการ และยังมีตลาดแรงงาน หรือไม่ได้มีการสอนในโรงเรียนอาชีวะ เช่น ช่างซ่อมมอเตอร์ไซค์บิ๊กไบค์ ช่างตรวจรอยร้าวอาคาร การทำบัญชีสำหรับธุรกิจรับเหมา ก่อสร้าง ซึ่งจะรวมถึง เทคโนโลยีรถไฟความเร็วสูงด้วย โครงการนี้ เริ่มต้นจากปัญหาในเรื่องเด็กที่เรียนจบแล้วแต่ไม่มีงานทำ หรือต้องการเรียนที่วิทยาลัยข้างนอก ไม่มีสอน หรือทำไม่ได้ เพราะเครื่องมือเครื่องมือนั้นมีราคาสูง กระทรวงศึกษาธิการ จึงให้บริษัทเอกชนเป็นผู้นำโครงการ โดยภาคเอกชนที่ผ่านมามีกว่า 1,500 บริษัท มาร่วมกันจัดคอร์ส เพื่อเป็นการต่อยอดให้นักเรียนได้เรียนในสาขาอาชีพเฉพาะที่ตลาดแรงงานมีความต้องการ เด็กที่จบใหม่ก็มาเรียนเสริมได้ เพื่อให้พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานจริง ปัจจุบันมีสถานศึกษาเข้าร่วม 68 แห่ง มีบริษัทเข้าร่วม 14 บริษัท ได้ผลิตเป็นนักเรียนอาชีวศึกษาที่ผ่านโครงการราวปีละ 8,000 คน ซึ่งเมื่อเอกชนสนับสนุนและเห็นประโยชน์เช่นนี้แล้ว นโยบายนี้ ก็จะเดินหน้าไปได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่ต้องห่วงว่าจะมีการเปลี่ยนรัฐบาลไปอย่างไร

ด้านอุดมศึกษาก็จะมีการปรับระบบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยและมีส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) เพื่อเตรียมพร้อมในด้านคน ให้กับพื้นที่ที่จะต้องการแรงงาน ที่มีทักษะใน

ระยะต่อไป รวมถึงการปรับปรุงธรรมาภิบาลด้วย นอกจากนี้ในเรื่องของภาษาต่างประเทศก็ได้ให้ความสำคัญ ในการเสริมทักษะการสื่อสารของนักเรียนนักศึกษาให้ดีขึ้นภายใต้โลกที่เชื่อมต่อกันแบบไร้พรมแดนแล้วใน ปัจจุบัน โดยได้มีการอบรมพัฒนาครูภาษาอังกฤษในรูปแบบบุตแคมป์ และมีการจัดตั้งศูนย์อบรมระดับภูมิภาค เพื่อให้ครูสามารถนำเทคนิคใหม่ๆ และมีความมั่นใจในการสอน และ ยังมีการเพิ่มชั่วโมงเรียนภาษาอังกฤษจาก 1 เป็น 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในระดับประถม 1-3 รวมทั้ง ก่อตั้งสถาบันเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษ สำหรับอาชีวศึกษา ทั้งระบบ และ มีการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนพร้อมกันไปด้วย

นอกจากนี้ ยังมีโครงการอื่นๆอีกมากมาย ภายใต้การปฏิรูปการศึกษา เช่น การปรับเปลี่ยนแนวทางการให้ทุนเพื่อ ช่วยเหลือเด็กยากจน การควมรวมโรงเรียนขนาดเล็ก การศึกษาทางไกลร่วมกับมูลนิธิทางไกลผ่าน ดาวเทียม โครงการโรงเรียนคุณธรรม เป็นต้น ซึ่งโครงการต่างๆ เหล่านี้จะค่อยๆ ช่วยวางรากฐานการพัฒนาที่ สำคัญให้กับระบบการศึกษาไทย เพื่อรองรับความท้าทาย จากทั้งภายในและภายนอกประเทศ และ เพิ่มศักยภาพ ของคน เพื่ออนาคตของประเทศ การปฏิรูปการศึกษาก็เปรียบเสมือนกับการปฏิรูปด้านอื่นๆที่ต้องทยอยออกดอก ออกผล และ จะเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม ในระยะยาว แต่ระหว่างทาง ผมเชื่อว่าเราจะต้องเห็นการวางรากฐาน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งภาครัฐด้านเดียวคงดำเนินการสำเร็จได้ยากที่จะสำเร็จ ต้อง อาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่าย รวมถึง นักเรียน ครูอาจารย์ และผู้ปกครอง อย่งไรก็ตามถ้าเด็กไม่สนใจ เช่น ไม่สนใจการเรียนรู้ ไม่รับฟัง ไม่ฟังครู ไม่อ่านหนังสือ ไม่ว่าจะปรับอะไรมาก็ไม่สำเร็จทั้งสิ้น และครูก็ต้อง ถ่ายทอดด้วยความตั้งใจ ด้วยความเสียสละ มีการพัฒนาตัวเอง นึกถึงลูกศิษย์ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ต้องพึ่งพาซึ่งกันและ กัน ไม่ว่าจะเป็นครู ลูกศิษย์ บุคลากรทางการศึกษา ต้องคิดร่วมมือไปด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กต้องให้ ความสำคัญกับการศึกษา วันหน้าจะลำบาก เอาแต่เล่น เอาแต่สนุกกันทุกคน ต้องช่วยกันคนละไม้ละมือ ผลักดัน ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การปฏิรูปนี้ เห็นผลเร็วและยั่งยืนด้วย

เคยมีบทวิเคราะห์พูดไว้ว่าโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของคนเรา ไม่เท่ากัน เพราะความเหลื่อมล้ำที่ มีอยู่ในปัจจุบัน แต่ถ้าเราจะมองจากอีกมุมหนึ่งก็พูดได้เช่นกัน ว่าการศึกษาก็จะเป็น โอกาสให้เราได้พัฒนาตนเอง ให้ยกระดับตนเอง เพื่อปิดช่องว่าง หรือลดช่องว่างการเหลื่อมล้ำที่มีอยู่ได้เหมือนกัน ดังนั้น ที่พูดกันว่าความ เหลื่อมล้ำลดโอกาสทางการศึกษา กับการศึกษาลดความเหลื่อมล้ำ ก็เหมือนความสัมพันธ์แบบ “ไก่ออกไข่ ไข่ ไก่เกิดก่อนกัน” ทำนองนี้ ก็ขึ้นอยู่กับว่าเราเอาอะไรเป็นตัวตั้ง แต่ผมเชื่อว่าการปฏิรูปการศึกษาที่กำลังดำเนินอยู่ จะ เปิดโอกาสกว้างขึ้น ให้ทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่ได้มาตรฐาน แต่ละคนก็ต้องพยายามที่จะใช้โอกาสนี้ มาเพิ่ม ทักษะ ความรู้ และพัฒนาจิตใจ ควบคู่กันไป เพื่อรองรับความท้าทาย ที่ผมกล่าวถึงไปก่อนหน้านี้ ทักษะความรู้จะ ทำให้เราเก่งขึ้น ทำอะไรได้มากขึ้น ทำให้รับภาระที่จะมากขึ้นในสังคมผู้สูงอายุได้สามารถปรับตัว เรียนรู้ เพื่อทำ

ทันกับเทคโนโลยีปรับตัวไปสู่งานที่เทคโนโลยีมาแทนได้ยาก ส่วนการปรับความคิดและจิตใจ ความอดทน จะช่วยให้เราเรียนรู้ที่จะเข้าใจผู้อื่น และปรับตัวให้อยู่ในสังคม ที่มีความแตกต่างมากขึ้น ได้อย่างผาสุก สร้างคนที่ เป็น “คนเต็มคน” และเป็นคนที่เป็นอนาคตของประเทศต่อไป

พี่น้องประชาชนครับ

สำหรับช่วง เทศกาลวันแม่” ปีนี้ ผมเห็นมีการสำรวจกิจกรรม ที่เป็นการแสดงออกถึงความรักแม่ของเยาวชนไทย ซึ่งหลายคนคิดว่าจะทำอาทิ การสวมกอดแม่และบอกรักแม่การมอบดอกไม้และกราบที่เท้าแม่ การให้สัญญาว่าจะเลิกทำในสิ่งที่แม่ไม่ชอบ การพาแม่ไปทำบุญ ทานข้าว ไปเที่ยวต่างจังหวัด เป็นต้น ก็เป็นสิ่งที่น่าชื่นชม ยินดี และผมก็ขอสนับสนุนให้ลูกๆ หลานๆ ได้ทำในสิ่งที่ตั้งใจไว้กับคุณแม่

สำหรับใครที่มองหาของขวัญวันแม่สักชิ้น ผมขอแนะนำให้ลองมาเลือกซื้อ เลือกหา ที่ตลาดคลองผดุงกรุงเกษม ข้างทำเนียบรัฐบาลก็ได้โดยช่วงวันที่ 10 - 15 สิงหาคมนี้ จัดงานในธีม Gift for Mom ของขวัญวันแม่ มีสินค้าพื้นบ้าน ทำมือ แบบไทยๆ สำหรับแม่ อาทิ ผ้าไหม เครื่องประดับ สินค้าหัตถกรรม และสมุนไพร เป็นต้น ทั้งนี้ ตลอดเดือนสิงหาคม จะเป็นงาน“ตลาดของดี SMEs เกษตรไทย” โดยสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนนี้ จัดงานในธีม “แกะกล่องไอเดียไทย ก้าวไกลสู่นาคต” ที่จำหน่ายสินค้า SMEs เกษตร ที่มีนวัตกรรม และสามารถนำไปเป็นของฝากได้ ส่วนสัปดาห์สุดท้ายมีการจำหน่ายสินค้าเด่น จากแต่ละท้องถิ่น, ผลไม้สดจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ ผลไม้แปรรูปที่มี Package สวยงาม สามารถนำไปเป็นของฝากได้ ก็ขอเชิญชวนให้มาร่วมกันสนับสนุน ซื่อสินค้าคุณภาพของไทยกันมากๆ

สุดท้ายนี้ผมอยากจะฝากกลอน ที่ได้แต่งขึ้นไว้ให้กับพี่น้องประชาชน 3 บท ในเรื่อง “น้ำ” เรื่อง “คสช.” เรื่อง “ประชารัฐ” ท่านสามารถหาอ่านได้ถ้าใครสนใจ ในเว็บไซต์ “รัฐบาลไทย” ก็อย่าไปถือสาเลยว่าจะถูกต้องทุกประการ ผมพยายามเต็มที่ ผมอยากให้ทุกคนสนใจสาระ เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้อีกหนึ่ง

ขอบคุณครับ ขอให้ทุกคนมีความสุขในช่วงวันหยุดยาวเทศกาลวันแม่ รักแม่ขณะที่แม่ยังมีชีวิตอยู่ในวันนี้ ทำให้ท่านมีความสุข สวัสดิ์ครับ
